

Täysistunto

Perjantai 24.2.2017 klo 12.59—13.32

Täysistunto alkoi klo 12.59. Täysistunto päättyi klo 13.32.

Puhetta johti ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen (12.59—13.32).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Toimitettiin nimenhuuto.

2. Ilmoituksia

2.1. Hallituksen esitykset

Valtioneuvosto on 23.2.2017 antanut hallituksen esitykset HE 9, 10/2017 vp.

2.2. Vastaukset kirjallisiin kysymyksiin

Eduskunnalle ovat saapuneet vastaukset kirjallisiin kysymyksiin KK 677, 678/2016 vp, 1-4, 6, 10, 13/2017 vp.

3. Finavia ja valtionyhtiöiden riskienhallinta

Valiokunnan oma asia O 72/2016 vp

Valiokunnan mietintö TrVM 1/2017 vp

Pöytäkirjan liite Epäluottamusehdotus 22.2.2017 Liite 3A

Ainoa käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ainoaan käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on tarkastusvaliokunnan mietintö TrVM 1/2017 vp. Keskustelu asiasta päättyi 22.2.2017 pidetyssä täysistunnossa.

Keskustelussa on Johanna Ojala-Niemelä Paavo Arhinmäen kannattamana tehnyt ehdotuksen epäluottamuslauseen antamisesta ministeri Anne Bernerille. Ehdotus on monistetuna jaettu edustajille. (Pöytäkirjan liite 3A)

Selonteko hyväksyttiin.

Eduskunta hyväksyi tarkastusvaliokunnan omasta asiastaan O 72/2016 vp laatimaan mietintöön sisältyvän kannanoton.

Pöytäkirja PTK 13/2017 vp

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Lopuksi on päätettävä epäluottamuslause-ehdotuksesta.

Luottamuslause ministeri Anne Bernerille "jaa", Johanna Ojala-Niemelän ehdotus "ei". Äänestyksen tulos: jaa 110, ei 42, tyhjiä 9; poissa 38 (äänestys 1).

Eduskunta päätti, että ministeri Anne Berner nauttii eduskunnan luottamusta.

Asian käsittely päättyi.

4. Tarkastusvaliokunnan täydennysvaali

Vaali VAA 18/2017 vp

Vaaleja

Eduskunta valitsi tarkastusvaliokunnan jäseneksi edustaja Johanna Karimäen.

5. Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle valtioneuvoston jäsenten sidonnaisuuksista (Soini, Vehviläinen, Rehula, Tiilikainen, Niinistö, Berner ja Mykkänen)

Valtioneuvoston kirjelmä VN 1/2017 vp

Keskustelu

Työjärjestyksen mukaan eduskunta ei tee päätöstä asiasta. Asian käsittely päättyi.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi puolustusvoimista annetun lain muuttamisesta sekä eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 187/2016 vp

Valiokunnan mietintö PuVM 1/2017 vp

Toinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Toiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 6. asia. Nyt voidaan hyväksyä tai hylätä lakiehdotukset, joiden sisällöstä päätettiin ensimmäisessä käsittelyssä.

Keskustelu

13.03 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Tässä on kyse siis Puolustusvoimien turvaamistehtävistä. Esitetään muutettavaksi Puolustusvoimista annettua lakia ja lisätään säännökset Puolustusvoimien turvaamistehtävistä. Turvaamistehtävillään tarkoitetaan Puolustusvoimien henkilöstöön kuuluvien ja myös Puolustusvoimien vieraana olevien vieraiden valtioiden sotilasjohtoon kuuluvien ja kansainvälisiä järjestöjä edustavien erityistä suojelua tarvitsevien henkilöiden turvallisuuden ja Puolustusvoimien erityisen omaisuuden kuljetusten koskemattomuuden suojaamista.

Pöytäkirja PTK 13/2017 vp

Meillä ovat uhkatilanteet muuttuneet merkittäväällä tavalla. Puolustusvaliokunta asiaa käsitteli, ja nyt on tavoite, että laajennetaan tätä oikeutta myös näiden Puolustusvoimien omien alueiden ulkopuolelle. Eli enää jatkossa ei tarvitsisi hakea erikseen poliisilta tällaista lupaa näihin toimenpiteisiin, vaan Puolustusvoimat voisivat osaltaan huolehtia näistä ilman virka-apupyyntöä.

Puhemies! Tämä helpottaa ja keventää merkittäväällä tavalla tilannetta, ja valiokunta piti esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Myös poliisin resurssit tässä nousivat keskeisesti esille. Me huomautimme, että meidän poliisin resurssit ovat alimitoitettuja tällä hetkellä tehtäviin nähden. Eurooppalainen keskiarvo on yksi poliisimies 400:aa asukasta kohden. Meillä Suomessahan suhdeluku on tällä hetkellä yksi reilua 700:aa suomalaista kohden. Sen takia on nyt järkevää vapauttaa poliisimiehiä [Puhemies koputtaa] niihin tehtäviin, missä heitä enempi tarvitaan, ja Puolustusvoimat vastaa sitten näistä tehtävistä.

13.05 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Tämä lakimuutos on sinällänsä perusteltu eli Puolustusvoimien turvaamistehtävissä tehtävät muutokset ovat kannatettavia ja niissä on vaikea nähdä mitään sellaista, joka estäisi lain hyväksymisen.

Samassa yhteydessä on kuitenkin syytä nostaa keskusteluun kysymys siitä, miten Puolustusvoimissa noudatetaan voimassa olevaa lainsäädäntöä ylipäänsä. Tästä on viime päivinä ja viikkoina käyty aika huolestuttavaa keskustelua. On käynyt ilmi, että eräässä tapauksessa Puolustusvoimissa on lähdetty ikään kuin ennakoimaan lainsäädännön muutoksia rekrytointitapauksissa varusmiesten koulutuksessa, ja on sanottu myös, että mahdollisesti pysyvän henkilökunnan rekrytoinnissa. Tämä liittyy tähän kaksoiskansalaisuuskeskusteluun. On tähdellistä, että asiat selvitetään, mutta yhtä tähdellistä on, että kaikkien suomalaisten pitää voida luottaa absoluuttisesti siihen, että Puolustusvoimissa toimitaan kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön mukaan ja kansalaisoikeuksia kunnioitetaan.

Kiinnitin huomiota siihen, että Yleisradion kertoman mukaan Kouvolassa oli menty jo niin pitkälle, että keittiöhenkilökuntaan ei päässyt töihin, jos oli kaksoiskansalainen. Kun tiedossa on, että meillä on myös maan hallituksessa kaksoiskansalaisia, niin minusta se kertoo, ettei ole millään tavalla aihetta asettaa kaksoiskansalaisuuden perusteella epäilyksenalaiseksi ihmisten halua palvella Suomea ja Suomen valtiota. Tämä varsinkin sen jälkeen, kun ihmisiä on houkuteltu ottamaan kaksoiskansalaisuutta ja Suomen passia — sekä niitä suomalaisia, jotka ovat ulkomailla, mutta myös sitten niitä henkilöitä, jotka ovat täällä ja ovat alun perin olleet jonkun toisen maan kansalaisia.

Eli se, että Puolustusvoimat noudattaa voimassa olevaa lainsäädäntöä, on erittäin tärkeä asia, ja toivon, että koko eduskunta voisi saada tässä suhteessa selkeän tiedon siitä, miten pitää suhtautua julkisuudessa [Puhemies koputtaa] esillä olleisiin huolestuttaviin uutisiin.

13.07 Antti Kaikkonen kesk: Arvoisa puhemies! On paljon keskustelussa, mikä liittyy Puolustusvoimiin, tarpeisiin tällä hetkellä ja tulevaisuuteen. Tämä taisi tuolla valiokuntakäsittelyssä, missä itsekkin olin mukana, olla kuitenkin selkeimmästä päästä. Tässä ei isompia poliittisia intohimoja eikä muitakaan intohimoja ollut, vaan todettiin, että on järkevää täsmentää lainsäädäntöä tältä osin, ja Puolustusvoimat voi olla erilaisissa turvaamistehtävissä nykyistä joustavammin ja paremmin. Tämä on itse asiassa toiminnan järjeistämistä, jos ajattelee koko meidän viranomaisverkostoa. Poliisi voi keskittyä niukkoine voimavaroineen enemmän niihin tehtäviin, joissa tarve on, ja Puolustusvoimien henkilöstöä voi-

Pöytäkirja PTK 13/2017 vp

daan sitten käyttää tämän lakiesityksen esittämällä tavalla. Hyvä, että tämä asia saadaan aika ripeällä tavalla eduskunnasta eteenpäin.

13.08 Timo Heinonen kok: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Heinäluoma hivenen laajensi tätä keskustelua. Kun puhemies sen näytti myös sallivan, niin jatkan tästä kaksoiskansalaisuuskysymyksestä.

Pidän hyvänä sitä, että puolustusministeri Niinistö kertoi, että nyt selvitetään näitä tilanteita, joissa on mahdollisesti lakia rikottu, ja näinhän tietysti pitää toimiakin, että ensin selvitetään ja sen jälkeen ryhdytään sitten toimenpiteisiin, jos se aiheuttaa sitä. Mutta kaiken kaikkiaan tämä kaksoiskansalaisuuskeskusteluhan ei ole millään tavalla uusi. Tämä nousi jo edellisen hallituksen aikana esille monessakin mielessä tiettyjen keskeisten Puolustusvoimien, Rajavartioston, ehkä myös ministeriöiden tehtävien näkökulmasta. Jos olen oikein ymmärtänyt, niin ongelmia saattaisi syntyä esimerkiksi siellä toisessa kotimaassa, jos tämäntyyppisissä tehtävissä vaikkapa oltaisiin hyvin korkealla Suomen puolustusvoimissa ja mentäisiin vaikkapa sitten Venäjälle, mikä olisi toinen passillinen kotimaa. Siinä saattaisi tulla tämä ongelma, että Suomen kansalainen olisikin yhtäkkiä pidätettynä siellä maassa lojaliteettikysymysten takia, kun hän on toiminut toisen maan puolustusvoimissa niin keskeisissä tehtävissä. On hyvä, että me varmistamme, onko lainsäädännön kautta tarvetta uudistaa niin, että jokaisen suomalaisen asema on turvattu niin Suomessa kuin hänen matkustaessaan esimerkiksi toiseen kotimaahan tai mihinkä muuhun maahan tahansa.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Totean tässä välillä, että tämä hallituksen esitys liittyy kuitenkin Puolustusvoimain turvaamistehtäviin, mikä aika läheltä koskettaa myös niitä asioita, joita tähänastisessa keskustelussa on esille tuotu. Sallin siis tässä laajuudessa asian käsittelyn jatkumisen.

13.10 Päivi Räsänen kd: Arvoisa puhemies! Tämä kysymys kaksoiskansalaisuudesta ja erityisesti tiettyjen turvallisuuteen liittyvien virkatehtävien hoitamisen näkökulmasta on kyllä tärkeä asia selvitettäväksi, vaikka se ei tähän lakiesitykseen suoraan kuulu.

Mutta tälle lakiuudistukselle on todellakin käytännöllisiä tarpeita, ja itsekin pidän tätä hyväksyttävänä. Sisäministeriön ja poliisihallinnon näkökulmastahan tähän on liittynyt tiettyjä herkkyyksiä. Perustuslakivaliokuntakin tätä perusteellisesti käsitteli ja on varsinkin aiemmissa lausunnoissaan katsonut, että poliisin käytössä olevien toimivaltuuksien kanssa samojen valtuuksien säätäminen muulle viranomaiselle ei välttämättä ole sopusoinnussa perusoikeuksien rajoittamisedellytyksiin kuuluvan välttämättömyysvaatimuksen näkökulmasta. Kuitenkin tässä yhteydessä tämä on katsottu näillä reunaehdoilla hyväksyttäväksi, mutta samalla on painotettava sitä, että nämä eri viranomaisten toimivaltuudet on syytä hahmottaa erillisinä. Eli poliisi on nimenomaisesti yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ja rikostorjunnan keskeisin ja johtava viranomainen myös kriisiaikoina, toisaalta Puolustusvoimien päätehtävä on juuri sotilaallinen maanpuolustus, ja taas Rajavartiolaitos vastaa johtavana viranomaisena rajaturvallisuudesta.

Tähän esitykseen valiokunnan liittäminen onkin juuri näiden eri toimivaltuuksien rajapintojen tarkastelun kannalta tärkeä, kun siellä edellytetään tätä selvitystä [Puhemies koputtaa] vuoden 2018 loppuun mennessä siitä, miten tämä on toiminut.

Pöytäkirja PTK 13/2017 vp

13.12 Pia Viitanen sd: Arvoisa herra puhemies! Kun tässä nyt sallitaan keskustelu myös tästä mielestäni hyvin tärkeästä asiasta, nimittäin kaksoiskansalaisuudesta, niin haluan myös omalta osaltani alleviivata sitä, että on ollut hieman hämmäntävää tämä keskustelu, mikä sen ympärillä on ollut — nimenomaan siinä, mihin edustaja Heinäluoma viittasi, että lainsäädäntömuutoksia mahdollisesti on alettu tulkitsemaan jo etukäteen. Tietenkin siinä sitten varmasti on syytä olla hyvin tietoinen siitä, mitkä ne pelisäännöt ovat. Sen vuoksi haluaisin alleviivata ja korostaa oikeastaan sitä asiaa, mihin edustaja Heinäluoma tuossa omassa puheenvuorossaan lopetti, eli on mielestäni hyvin tärkeää, että koko eduskunnalle tulee selkeä tieto siitä, miten tämän asian kanssa on ja miten tässä tulee menetellä. Kaiken kaikkiaan asia on sen painoarvoinen, että siitä soisi hallitukselta myös selkeitä linjanvetoja.

13.14 Paavo Arhinmäki vas: Arvoisa herra puhemies! Kysymyksestä kaksoiskansalaisuudesta ja siitä julkisuudessa käydystä keskustelusta puolustusministeri Niinistö ei kyllä puhtaita papereita saa. Hän syytti Yleisradiota lähes valemediaksi ja kiisti ensin kaiken. Sen jälkeen Puolustusvoimat itse selvitti ja he huomasivat, että näitä ongelmia on. Toisaalta, jos positiivista puolta haetaan, niin nyt ei ole kriisitilanne mutta vaikka kriisiviestintä ei onnistunut Puolustusvoimilta tässä tapauksessa, ehkä siitä opitaan mahdollista mutta ei toivottavaa kriisitilannetta varten.

Arvoisa puhemies! Tämä on hyvin oleellinen ja tärkeä kysymys siinä mielessä, että on äärimmäisen tärkeitä, että Puolustusvoimat ja toisaalta poliisi noudattavat tarkalleen lakia. Meillä on valitettavasti ympäri maailmaa kokemuksia siitä, että jonkun maan puolustusvoimat lähtevät liikkeelle siitä, että heidän ei lakiaan tarvitse noudattaa, ja he ottavat lain omiin käsiinsä. Sen vuoksi näiden toimijoiden, joilla on viranomaistehtäviä ja joilla on vastuu meidän turvallisuudesta, pitää olla kaikkein tarkimpia siinä, että lainsäädäntöä noudatetaan. On hyvä, että nyt käydään läpi, minkälaisia ohjeistuksia on annettu ja onko Puolustusvoimissa rikottu lakia kaksoiskansalaisten osalta.

Mitä tulee ylipäätensä kaksoiskansalaisuuskysymykseen, niin itse pidän ongelmallisena, jos sen perusteella että on jonkun toisen maan kansalaisuus, aletaan katsomaan, onko pätevä vai eikö ole pätevä tehtävään tai lojaalisuuteen. Sen vuoksi ymmärtääkseni turvallisuuteen liittyvissä tehtävissä tehdään nämä turvallisuus selvitykset ja niissä tarkistetaan, onko yksilö tiettyihin tehtäviin sopiva. Ei voida ajatella, että kokonaisia ihmisryhmiä leimataan tavallaan epälojaaliksi vain sen vuoksi, mikä heidän taustansa on ja että he ovat halunneet säilyttää [Puhemies koputtaa] alkuperäisen kotimaansa kansalaisuuden.

13.16 Mika Kari sd: Arvoisa herra puhemies! Tähän asian varsinaiseen osaan, tähän turvaamistehtävään liittyen [Puhemies: Mielellään!] voin kertoa sen, että puolustusvaliokunnassa käytiin hyvä ja asiallinen keskustelu tästä näkökulmasta, jonka edustaja Räsänenkin tässä nosti esiin. Sotilasvirkamiehen tai siviilivirkamiehen toimivaltuuksissa on eroja, ja niitä eroja tällä lainsäädännöllä nyt vähennetään siirrettäessä siviiliviranomaisen poliisin oikeuksia sotilasviranomaisille. Puolustusvaliokunta edellytti omassa mietinnössään, että eduskunnalle toimitetaan vuoden 18 loppuun mennessä selvitys siitä, millä tavalla tämä siirto lainsäädännön ja toimivaltuuksien osalta on tapahtunut ja minkä tyypisiä huomioita asiasta on ollut tehtävissä. Haluan kuitenkin tässä yhteydessä tuoda esiin, että tämä vähän reilun vuoden seuranta-aika on kumminkin varsin lyhyt. Vasta ehkäpä kahden vuoden ajalta voisi saada hyvää ja asian sisällön kannalta olennaista tietoa siitä, mitä tässä toimivaltuuden siirrossa todellisuudessa on tapahtunut. Haluan tässä merkata aikakirjoihin sen, että

Pöytäkirja PTK 13/2017 vp

viimeistään vuonna 19 olisi syytä palata uudelleen asiaan ja katsoa, onko tämä sääntely toimivaltuuksien osalta ajanmukaista.

Mutta jos, puhemies, sallitte kaksoiskansalaisuuteenkin liittää vielä yhden pienen kommentin: kommentti on lähinnä se, että sisäministeriö ja puolustusministeriö ovat asettaneet työryhmät selvittämään tätä kaksoiskansalaisuuskysymystä, ja siitä työ valmistunee elokuun loppuun mennessä.

13.17 Pauli Kiuru kok: Arvoisa herra puhemies! Tästä kaksoiskansalaisuusasiasta edustaja Arhinmäki aivan aiheellisesti korosti, että Puolustusvoimissa, poliisissa ja kaikissa viranomaisissa pitää säntillisesti noudattaa lakia. Toisaalta on myös niin, että länsimaiseen ja suomalaiseen perinteeseen kuuluu pacta sunt servanda, 'sopimuksia on noudatettava', ja nyt tarvitaan hyvin yksiselitteiset ohjeet ja käytännöt siitä. Ei saa syntyä tilannetta, jossa esimerkiksi sotilas joutuisi tilanteeseen, että hän joutuisi soveltamaan tai tarkkailemaan sopimusta, jos sopimusehdoissa lukee, että tätä sopimusta ei saa antaa kolmannen maan kansalaisen tietoon. Tässä on semmoinen rajanveto, että annetaanko vai eikö anneta, ja esimerkiksi Puolustusvoimat tekevät sopimuksia, ja niitä tietoja ei saa antaa suomalaisten ulkopuolelle, ja se on esimerkiksi upseerin kannalta erittäin kestävä tilanne. Se on myös Puolustusvoimien kannalta erittäin kestävä tilanne. Sen takia tämä asia täytyy saada kestäväälle, ymmärrettävälle ja hyväksyttävälle tolalle.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Arvoiset edustajat, jos vielä saan sen verran tarkennuksena, toivomuksena esittää, että niiltä osin kuin kaksoiskansalaisuudesta keskustelua käydään — sehän on tässä sallittu — sen olisi suotavaa jollakin tavalla sivuta tämän esityksen varsinaista ydintä, joka liittyy tähän turvaamistehtävään, niin kuin edustaja Kari täällä edellä asian ihan oikein sanoi. — Edustaja Mäkipää.

13.19 Lea Mäkipää ps: Arvoisa puhemies! Käytin tästä vähän laajemmin puheenvuoron ekassa käsittelyssä, mutta haluan vielä korostaa, että näitä erilaisia turvaamistehtäviä on vuosittain noin 50 ja sitten erityisen kuljetuksen vaativia tehtäviä 200. Näitä henkilöitä koulutetaan nyt noin 50, ja turvaamiskoulutus toteutetaan hyvin tiiviissä yhteistyössä poliisin ja puolustushallinnon kanssa. Näin pyritään siihen, että heillä on riittävät valmiudet tähän toimintaan. Niin kuin täällä on korostettu, valiokunta pitää tärkeänä, että esitettiin lausuma, jonka mukaan sisäministeriö ja puolustusministeriö antavat eduskunnalle vuoden 2018 loppuun mennessä selonteon, miten nämä sääntelyt ovat onnistuneet.

13.20 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Mika Kari kiinnitti huomion siihen, että tämä seuranta-aika on melko lyhyt tässä ponnassa, ja se on varsin totta. On kuitenkin ehkä hyvä, että tätä tarkastellaan myös lyhyellä jännteellä. Pidän hyvänä sitä, että sekä puolustusministeriö että sisäministeriö antavat eduskunnalle selvityksen, koska tässä on nyt se herkkä kysymys tämän lain kohdalla — koskee nimenomaan eri viranomaisten, joilla on aivan eri tehtävät, eli Puolustusvoimien ja poliisin työnjakoa.

Se, mikä itseäni hiukan vaivaa tämän yhteydessä, on se, että kuitenkin keskeinen perustelu tässä mietinnössäkin on poliisin riittämättömät resurssit. Eli täällä mietinnössä todetaan, että "Suomen turvallisuusympäristön muutos yhdistettynä poliisin jo nyt riittämättömiin resursseihin puoltavat sitä, että Puolustusvoimille annetaan suurempi vastuu oman henkilöstönsä ja vieraiden sekä puolustusmateriaalisiirtojen suojaamisesta". On ymmärret-

Pöytäkirja PTK 13/2017 vp

tävää, että käytännöllisiä tarpeita liittyy siihen, että Puolustusvoimat ottaa näistä turvatehtävistä suuremman vastuun käytännössä, mutta samaan aikaan pidän kyllä ongelmallisena sitä, että tähän osaltaan ovat johtamassa nämä poliisin niukat resurssit. Toivon, että tästä ei tule sellaista ikään kuin kierrettä, jossa näitä eri viranomaisten varsinaisten tehtävien [Puhemies koputtaa] rajoja ylittäviä siirtoja jatkossa tehdään.

13.22 Maria Tolppanen sd: Arvoisa puhemies! Nimenomaisesti tästä poliisien riittämättömyydestä haluaisin tuoda esille sitä, että jo nyt elämme sellaisia aikoja, että ei ole tarpeeksi partioita viikonloppuisin olemassa, ei edes kaupungeissa. Se on ongelmallista, se tulee olemaan ongelmallista, ja jotakin täytyy tehdä. Selonteon tekeminen on tosiaankin hyvä asia, vaikka siihen on vähän aikaa.

Mutta se, mihin haluaisin erityisesti tässä nyt vielä viitata: Kun edustaja Arhinmäki mainitsi tuon ministerin sanomisen Ylestä, niin tässä kohdassa täytyy todeta, että tässähän tiedotusväline toimi juuri oikealla tavalla, kaivoi esille sellaisen näkökohdan, mikä aikaisemmin ei ollut tiedossa, ja sitä kautta tämä kaksoiskansalaisuusasia ylipäättään nousi esille, ja sitten pystyttiin osoittamaan, että tämä tieto oli tiedotusvälineessä ollut oikea. Samaten Ylehan on saanut nyttien vapautuksen siitä, mikä oli tämä niin sanottu Sipilä-uutisointi, eli sitäkin kautta olivat vähän turhia ne moitteet. Ja jos puhutaan ylipäättään yleisestä rauhasta ja hyvästä elämisestä Suomen rajojen sisäpuolella, niin on pakko todeta, että sitä ei kyllä millään tavalla edesauta se, jos meidän ministerimme haukkuvat ja kritisoivat aktiivisesti eduskunnan radiota, eduskunnan tiedotusvälinettä, joka on objektiivinen ja joka [Puhemies koputtaa] tarkistaa tietonsa. [Puhemies koputtaa]

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: En tunnista enää puheenvuoron sisällön liittyvän tähän teemaan.

13.24 Mika Kari sd: Arvoisa herra puhemies! Tästä turvaamistehtävästä haluan vielä edustaja Räsänen hyvän puheenvuoron jälkeen todeta sen, että entinen ministeri Räsänen tunsi ja tuntee edelleenkin hyvin poliisin niukat määrärahat ja niukat resurssit. Yhdyn siihen huoleen, että emme saa viedä lainsäädäntöä siihen suuntaan, että kun yhdeltä hallinnonalalta momentin määrärahat laskevat, niin siirretään tehtäviä toisaalle. Siitä ei tässäkään lainsäädännössä saa olla kyse, vaan kyse on siitä, että tehdään mielekkäitä toimivallan siirtoja silloin kun siihen on tekniset tarpeet, ei taloudelliset syyt.

13.25 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Täällä Puolustusvoimien puolellahan on nyt vireillä tässäkin talossa muitakin lakimuutoshankkeita, jotka liittyvät Puolustusvoimien tehtäviin ja päätöksentekoon. Palaan tähän teemaan, että vaikka tämä ehdotus sinänsä on perusteltu — tämä turvaamistehtävien tavallaan laajennus — tärkeintä on, että Puolustusvoimat on hyvin huolellinen tämän kulloinkin voimassa olevan lainsäädännön noudattamisessa. Ei voi ajatella, että sen paremmin Puolustusvoimat kuin mikään muukaan hallinnonala ryhtyy ennakoimaan joitakin mahdollisesti tulossa olevia lakimuutoksia ja ennakoidusti toimimaan oletettujen uusien lakimuutosten pohjalta. Tämä on herättänyt paljon huolta sen instituution, joka on yksi meidän luotetuimpia instituutioita, eli Puolustusvoimien toiminnan johdonmukaisuuteen ja läpinäkyvyyteen. Eli näissä lainmuutostilanteissa valmistelu pitää tehdä ajallaan ja pitää olla täysin selvää, että Puolustusvoimat

Pöytäkirja PTK 13/2017 vp

noudattaa voimassa olevaa lakia. Sitten jos eduskunnassa säädetään jotain uutta, niin se on sitten toinen tilanne.

Mutta näyttää siltä, että tämä kaksoiskansalaisuuteen liittyvä asia on hallituksessa edelleenkin selvityksen kohteena, ja kun kuuntelin täällä aikaisemmin asiasta käytyä keskustelua, näytti siltä, että nämä muutokset eivät ole ollenkaan itsestään selviä. Joten tässä mielessä edelleenkin toivon, että hallitus hakisi semmoista työmuotoa, jossa se voisi koko eduskunnalle selvittää, miten Puolustusvoimissa tällä hetkellä toimitaan liittyen rekrytointiin ja varusmieskoulutukseen, ja siltä pohjalta, että Suomen kansalaisten oikeudet ovat tasavertaisesti turvattuna ja että ei leimaamalla aseteta mitään väestöryhmää tarpeettomasti epäilyksenalaiseksi.

13.27 Päivi Räsänen kd: Arvoisa herra puhemies! Edustaja Mika Kari totesi, että rahanpuute momentilla ei saa olla peruste näitten tehtävien siirtämiseen viranomaiselta toiselle, eikä se tässäkin tapauksessa varmasti ole ollut se keskeinen peruste. Mutta kiinnitin kuitenkin huomiota siihen, että tässä valiokunnan mietinnössä todetaan, että tämä turvallisuusympäristön muutos yhdistettynä poliisin riittämättömiin resursseihin puoltavat sitä, että Puolustusvoimille annetaan nyt suurempi vastuu näistä suojaustehtävistä. Nämä Puolustusvoimien henkilösuojaustehtävät ja myös materiaalikuljetuksiin liittyvät suojaustehtävät ovat määrällisesti toki tuntuja. Näitä henkilösuojaustehtäviä on vuosittain noin 50 ja materiaalisuojaustehtäviä 200. Toki ne siellä poliisin tehtäväjonossa tuntuisivat, ja näillä on myönteistä vaikutusta tietenkin myös siihen poliisin resurssitilanteeseen, mutta edelleenkin olen sitä mieltä, että se ei todellakaan saa olla se peruste näinkin perustuslakiherkässä asiassa.

13.28 Mika Kari sd: Arvoisa puhemies! Juuri tästä me opposition edustajat hallituksen esitystä valiokunnassa hieman kritisoimme. Perusasiasta emme luonnollisesti ole eri mieltä, etteikö turvaamistehtäviä pidä kehittää ajassa ja etsiä uusiakin toimia. Mutta niin kuin aikaisemmin sanoin, kyse ei saa olla siitä, että rahan vähyys ajaa toimivaltuuksien siirtoon, vaan toimivaltuuksien siirtoon pitää olla muut, perustellut syyt. [Jari Myllykoski: Ehkä osaamisellakin on jotain merkitystä!]

13.29 Eero Heinäluoma sd: Arvoisa puhemies! Jatkan tästä toimivaltuusasiasta. Puolustusvoimathan käyttää erittäin kovaa valtaa yhteiskunnassa kriittisissä tilanteissa, ja silloin on tärkeää, että toimivaltuudet ovat selkeät ja että ne ovat aina viime kädessä sitten kansanvaltaisen kontrollin puitteissa. Meillä on käsittelyssä myös kysymys Puolustusvoimain tehtävien merkittävästä laajennuksesta, joka koskee ulkomaista apua, avun antamista tai avun saamista. Tähänkin liittyen korostan sitä, että on erittäin tärkeää, että järjestäytyneestä kansanvaltaisesta päätöksenteon menettelystä pidetään kiinni, kun tällaisia avunantamiskysymyksiä esimerkiksi käsitellään. Ei saa syntyä tilannetta, jossa suomalaisia sotilaita lähetettäisiin ulkomaille tehtäviin, joissa on huomattavat hengen riskit ja myös isoja kansainvälisiä seurauksia mahdollisesti, ilman että ne ovat kansanvaltaisessa päätöksenteossa, siinä menettelyssä, joka on säädetty, eli hallituksen, presidentin ja myös eduskunnan roolia korostaen.

13.30 Jari Myllykoski vas: Arvoisa herra puhemies! Pakko puuttua tähän mielenkiintoiseen keskusteluun siltä osin, että edustaja Räsänen ja edustaja Kari hyvin ottivat esille sen,

Pöytäkirja PTK 13/2017 vp

että nyt siirretään tehtäviä rahanpuutteen vuoksi. Minä haluaisin tähdentää tällä omalla puheenvuorollani sitä, että huomioidaan, minkälainen on se koulutustaso, minkälainen on se osaamisen sektori, mistä nyt ollaan siirtämässä tiettyjä tehtäviä rahanpuutteen vuoksi johonkin toiseen paikkaan. Tämä olisi minun mielestäni se, mikä pitäisi huomioida: kuinka poliisien koulutus näissä tehtävissä on juuri spesifiä ja miten se on Puolustusvoimissa näissä samoissa tehtävissä. Tämä pitää huomioida.

Keskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi ensimmäisessä käsittelyssä sisällöltään päätetyt, hallituksen esitykseen HE 187/2016 vp sisältyvät 1.—5. lakiehdotuksen. Lakiehdotusten toinen käsittely päättyi. Eduskunta hyväksyi mietintöön sisältyvän lausumaehdotuksen. Asian käsittely päättyi.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ihmisen elimien, kudoksien ja solujen lääketieteellisestä käytöstä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 185/2016 vp

Valiokunnan mietintö StVM 1/2017 vp

Toinen käsittely

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä.

8. Lakialoite laiksi arvonlisäverolain 85 a §:n muuttamisesta

Lakialoite LA 2/2017 vp Hanna Sarkkinen vas

Lähetekeskustelu

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lääkärin hyväksymisestä luokkaan A kuuluvien säteilytyöntekijöiden terveydentilan seurannan suorittavaksi lääkäriksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 172/2016 vp

Valiokunnan mietintö StVM 2/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 28.2.2017 pidettävään täysistuntoon.

Pöytäkirja PTK 13/2017 vp

10. Hallituksen esitys eduskunnalle matkustajien ja matkatavaroiden kuljettamisesta meritse vuonna 1974 tehdyn Ateenan yleissopimuksen vuoden 2002 pöytäkirjan hyväksymisestä sekä laeiksi pöytäkirjan lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta sekä merilain ja valmismatkalain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 271/2016 vp

Valiokunnan mietintö LiVM 1/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 28.2.2017 pidettävään täysistuntoon.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työsopimuslain muuttamiseksi ja eräiksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 257/2016 vp

Valiokunnan mietintö TyVM 1/2017 vp

Mietinnön pöydällepano

Mietintö pantiin pöydälle 28.2.2017 pidettävään täysistuntoon.

12. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on tiistaina 28.2.2017 klo 14.00. Täysistunto lopetettiin klo 13.32.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola